

pris: 25 kr.

Foreningen Danmark-Letland

nr. 2 juni 2017 25. årgang

ISSN 1901-5720

Indhold

Generalforsamling 2017	3
Årsberetning 2016-2017	6
Årsmøde i Østersø NGO Netværket	16
Civic Alliance-Latvia	17
Lettisk keramik	21
Litterær Riga-antologi	24
Lettisk Institut Nyheder	27
Bestyrelsen	32
Foreningen....	33
Nyttige adresser	34
KALENDER for 2017	35

Foreningens 25 års Jubilæum

Dette nummer har vi valgt at gøre kort, fordi vi allerede onsdag den 23. august vil præsentere foreningens jubilæums nummer (septembernummeret) i farver på Den lettiske Ambassade kl. 17.00. Vi glæder os meget til at se jer alle ved den lejlighed!
Indbydelse med præcise oplysninger udsendes senere.

Forsidefoto Rundale Slot
Foto Lis Nielsen

Deadline for næste ordinære nummer er 1. dec. 2017

Generalforsamling 2017

Pionerne som startede Letlandsforeningen for 25 år siden: Dora Bentsen, Lisbeth Dyrhøj og Anne Fraxinus.

Generalforsamlingen blev som vanligt afholdt i kulturhuset Kilden i Brøndbyøster den 4. april. 19 deltagere var mødt op og mødet indledtes med : "Nu er dagen fuld af sang."

Derefter gik næstformand Niels Bendix Knudsen i gang med mødet. Men inden han startede, ville han gerne have at vi skulle mindes to medlemmer fra foreningen, som var døde i det forløbne år.

Det drejede sig om Jesper Lundbye, som var gift med Aase Lundbye, foreningens kasserer. Jesper var sidste år dirigent ved vores generalforsamling og havde gennem mange år udvist stor interesse for Letland og deltaget i mange lettiske aktiviteter i foreningen. Ægteparret har sommerhus i Letland og er kommet der gennem mange år.

Tidligere præst Sigurd Gudiksen, har gennem årene også vist stor interesse for og lagt meget arbejde i Letland og han har blandt andet været med i Valbymenighedernes Letlandssamvirke i København og prædiket i Nereta Kirke i Letland.

Medlemmerne blev bedt om at rejse sig og holde et minuts

stilhed til ære for de afdøde.

Nu gik vi over til dagsordenen. Dora Bentsen blev valgt som dirigent og hun kunne konstatere at mødet var rettidigt indkaldt.

Niels fortalte, at Kirsten Gjaldbæk desværre måtte melde afbud på grund af dårlig ryg. Men Kirsten havde skrevet beretningen, som Niels ville læse op. Beretningen kan læses i sin fulde længde her i bladet.

Derefter blev regnskabet fremlagt af kasserer Aase Lundbye og der var ingen bemærkninger og det blev godkendt. Kontingentet forblev det samme og der var ingen nye forslag fra medlemmerne.

Selve valget forløb helt fredeligt, idet de samme 4 personer blev genvalgt. Efter mødet konstituerede bestyrelsen sig.

Under evt. var der ønske fra Birgit Møller-Kristensen om, at der i bladet gerne måtte være flere personlige lettiske beretninger. Jørgen Lauterbach har kontakt til en historielærer i Talsi og vil prøve at få fat i noget stof.

Niels Bendix annoncerede foreningens snarlige 25 års jubilæum, som afholdes på ambassaden den 23. august kl. 17.00

Så var tiden inde til at kaste sig over det højtbelagte smørrebrød og en lettisk øl. Under hygge og livlig snak fik vi også kaffe og lettisk chokolade.

Derefter gik foreningen over til det kulturelle indslag. Lisbeth Dyrhøj, Dora Bentsen og Anne Fraxinus var de første som startede foreningen for 25 år siden. De var blevet bedt om at fortælle, hvordan det hele gik til. Det var et meget spændende og varieret indslag, idet de skiftedes til at fortælle om, hvordan de var blevet involveret i letlandsarbejdet.

Efter indslaget var der flere spørgsmål til foredragsholderne. Alt i alt og som sædvanligt en meget hyggelig aften. Vi ses til næste år.

Foto og tekst LN

*Medlemmerne nyder
deres smørrebrød og
lettisk øl!*

Årsberetning 2016-2017

ved generalforsamlingen 4. April 2017.

Sang : Nu er dagen fuld af sang

Aflagt af næstformand Niels Bendix Knudsen:

Årsagen til at jeg står her er, at Kirsten har dårlig ryg og jeg er næstformand.

Velkommen til alle, der er kommet til vores generalforsamling, dejligt at se jer.

I det forløbne år er 2 medlemmer afgang ved døden.

Det er *Jesper Lundbye* og *Sigurd Gudiksen*. Jesper var sidste år dirigent her på generalforsamlingen. Jesper har gennem mange år været interesseret i Letland, han og Aase har også sommerhus i Letland. De har begge været engageret i og medvirket til afholdelse af spejderlejrene i Letland.

Sigurd Gudiksen har været med i Valby Menighedernes Letlandssamvirke og har blandt andet afholdt gudstjeneste i Nereta kirke i Letland.

Æret være deres minde.

Start på generalforsamlingen - aftenens plan og valg af dirigent.

Hvordan ser det så ud med foreningen og dens aktiviteter nu?

En stor tak til bestyrelsen og aktive medlemmer for den store indsats, der holder foreningen levende. Tak til redaktøren, Lis, og de mange bidragydere for det gode og indbydende blad, som er vores vigtige middel til at holde kontakten med medlemmerne og at oplyse om mange sider af livet i Letland. Også tak til webmaster, Anda, som ajourfører vores hjemmeside, så vi er lette at finde og kontakte, når nogen googler efter oplysninger om Letland. Og tak til kassereren,

Aase, der holder styr på medlemsskaberne og pengene. Jeg vil også gerne sige stor tak til Kirsten som formand i foreningen og tak for alle de bijob det fører med sig.

De aktuelle medlemstal 2017 er:

12 husstande

22 enkelt medlemsskaber

27 pensionist medlemsskaber

6 foreninger

i alt 67 medlemsskaber en stigning på 4 fra sidste år

Vi prøver at finde nye medlemmer, at gøre opmærksom på foreningens eksistens og at tiltrække andre grupper. Peter Fjerring har været meget aktiv i det. Vi håber, at de nuværende medlemmer også vil prøve at finde flere nye medlemmer.

De aktiviteter vi laver eller går ind i, skal helst være selvfinansierende, idet vores kontingent hovedsageligt går til udgivelse af vores blad. Vi er derfor glade for at kunne lave arrangementer fælles med andre foreninger. Det betyder, at vi bliver inviteret til mange arrangementer, arrangeret af andre, men inden for vore medlemmers interessefelter, og hvor vi som deltagere kan bidrage til, at den lettiske side/vinkel af emnet også bliver tilgodeset.

Vi er også medarrangører til en del events, sammen med Letlands ambassade og Lettisk-Dansk Forening her i Danmark.

Listen over hvad vi har deltaget i og hvad vi har kunnet indbyde til er lang, meget af det har været omtalt i Bladet, men en del invitationer har vi på grund af kort frist kun kunnet udsende på mail til medlemmerne.

I løbet af året har vi haft følgende arrangementer:

14. juni Kransenedlæggelse ved monumentet på Vestre Kirkegård – kl. 12 om dagen, i anledning af deportationerne i 1941.

15. juni Valdemarsdag deltog vi i gudstjeneste og fanemarch. Forrige år fik vi af Danmarkssamfundet overdraget en fane, og de ser gerne at vi de følgende år slutter op om fanemarchen fra Holmens Kirke til Rosenborg slot. Ny fanebærer efterlyses!

14.-21. Juli Spejderlejr i Elksni, der var 7 deltagere fra Danmark og ca. 25 lettiske børn, spejderlejren er uden deltagerbetaling for de lettiske deltagere. Det er vigtigt i et landområde med mange mindrebemidlede familier. Det kan lade sig gøre dels pga. af tilskud fra forskellige personer og fonde i DK, og dels fordi den lokale Viesite kommune sponsorerer forplejningen. De danske deltagere betalte selv hver et mindre beløb. *Aase Lundbye fortalte mere om det.*

10. september: Letlands Dag på Onkel Dannys plads, i samarbejde med Copenhagen World Music Festival. *Anita Vizina fortalte og viste billeder.*

24. oktober på FN dagen på Kbh. Rådhus afholdt KUKS, som betyder Komiteen for Udlandsforeningers Kulturelle Samvirke en udstilling om den internationale kulturarv. Det betød at de enkelte ambassader og foreninger viste landenes bevaringsværdige kulturelle arv på plancher og billeder. For Letlands vedkommende vistes friheds monumentet og jugendstilen. 4 deltagere fra vores forening deltog.

9. nov. Baltic Development Forums årlige Summit, i 2016 afholdt i Stockholm. Kirsten repræsenterede vores forening

18. nov. Letlands National Dag blev mindet ved Monumentet på Vestre Kirkegård – 3 fra Københavns Lettiske Kor sang, og nogle af vores medlemmer var til stede og ambassadør Kaspars Ozolins nedlagde en krans.

20. nov. var der Nationaldagsfest i KILDEN. Der var flere deltagere end nogensinde før, ca. 160 deltagere. Flot iscenesat med underholdning af "In corde Meo" og tale af Letlands præsident og ambassadøren og festligt tag-selv bord. Dette arrangement sker i samarbejde med Lettisk-Dansk forening og Den Lettiske Ambassade.

22.nov. 25 års Baltisk selvstændighed seminar arrangeret af Østersø-NGO-Netværket, Københavns Lettiske Kor deltog, Anita Vizina spillede kokle, og vi havde organiseret, at to repræsentanter fra Civic Alliance Latvia deltog og fortalte om civilsamfundsudviklingen i Letland.

16.december Ambassaden havde inviteret på Glöggaften.

26. januar 2017 Koncertaften med Københavns lettisk kor, nu "In corde Meo" i anledning af foreningens 25 års jubilæum i Aalholm kirke og menighedssal, arrangeret sammen med Valbysognenes Letlandskomite

22. marts Årsmøde i Østerø-NGO-netværket i Filipskirken med indledende foredrag af Jens Nytoft Rasmussen, som er ansat i Nordisk Ministerråd. Han fortalte om Nordisk Ministerråds arbejde i Østersøregionen og Nordvest Rusland.

Foreningens Samarbejdspartnere

Letlands Ambassade og ambassadør

DK ambassade i Riga

Det Danske Kulturinstitut

Københavns Kommune (international musikfestival)

Rite Højskole

Lettisk-Dansk Forening

KUKS

Østersø NGO Netværk

Baltic Development Forum

Foreningen NORDEN

Galleri Gl.Lejre
Det Danske Spejderkorps
Svensk-Lettisk Forening
Norge-Latvia foreningen
Civic Aliance Latvia

Arbejdsopgaver i fremtiden

Jubilæum

23. august afholder vi foreningens 25 års jubilæum. Ambassaden har tilbudt, at vi gerne må afholde det på ambassaden. Vi påtænker noget med taler og lidt musik og et udvidet blad i farver. Derfor opfordrer vi til indlæg om de 25 år til bladet.

Musik

Vi er med i en international musik dag fra den 8.-10. september. Vores bidrag er en plan om en tredages koklefestival med Anita Vizina som arrangør og på slutdagen skal der være flere musikalske indslag.

Hjemmeside, blad og mailingliste

Vi kan se, at der jævnligt er besøg på vores hjemmeside, og det afføder også meget forskellige henvendelser med spørgsmål, hvoraf nogle kan besvares, og de øvrige bliver sendt videre.

Bladet giver brede orienteringer, og vi opfordrer alle til at komme med indlæg eller ideer.

Mailinglisten gør vi meget tit brug af, så hvis man endnu ikke er med på den, men har en mailadresse, så er det en god ide at sende besked til os.

Endnu engang tak til alle for godt samarbejde, med håb om, at det også fortsætter.

Kirsten Gjaldbæk, April 2017 og tillempet i Niels`sprog.

KG

Det officielle generalforsamlingsreferat 2017:

**Generalforsamling i Kulturhuset Kilden tirsdag den
4. april 2017 kl. 19.00**

19 deltog

Dagsorden

Vi sang: ” Nu er dagen fuld af sang”

Afbud fra formanden Kirsten Gjaldbæk p.g. dårlig ryg.
Næstformand Niels Bendix Knudsen aflagde i stedet beretning

Valg af dirigent

Dora Bentsen valgt og indkaldelsen har været rettidigt indkaldt.

Formandens beretning

Kirsten har skrevet beretningen og Niels læser den op og supplerer.

Indlæg fra Aase om spejderlejr i Elskni og Anita Vizina talte om CPH musik festival på Onkel Dannys plads.
Godkendt

Det reviderede regnskab

Regnskabet blev uddelt og gennemgået af Aase
Lundbye
Regnskabet blev godkendt

Forslag fra bestyrelsen

Ingen forslag

Forslag fra medlemmer

Ingen

Fastsættelse af kontingent

Bestyrelsen mener kontingentet skal være uændret, der var

ingen indvendinger fra medlemmerne.
Valg af medlemmer til bestyrelsen
Kirsten Gjaldbæk, Anita Vizina Nielsen, Anda
Dyrlund-Parbst, Niels Bendix Knudsen
Alle genvalgt

8. Valg af 2 suppleanter til bestyrelsen

Holger Pyndt
Anne Mette Johannsen

9. Valg af revisor

Helene Hansen blev genvalgt, og som revisorsuppleant blev
Dora Bentsen genvalgt.

Evt.

Niels Bendix talte om 25 års jubilæet og om at søge fonde.
Birgit Møller-Kristensen ønsker flere indlæg om letternes
historier. Jørgen Lauterbach har kontakt til en historielærer
i Talsi. Han vil prøve at få nogle indlæg.
Anda sagde at madbladet "Gastro" havde mange indlæg om
meget fine lettiske restauranter i Riga.

Ref. LN

Foreningen Danmark-Letland

Driftsregnskab 1/1-31/12-2016

2.015

Indtægter:

Kontingenter	17.832	18.000
Bidrag til foreningen	575	325
Møder og arr.	1.598	1.679
Salg Danmarksmærker	-	420
Indtægter Spejderlejr	10.700	11.589
Indtægter i alt	30.705	32.013

Udgifter:

Kontorhold/gebyrer	741	654
Porto	5.167	5.383
Trykning af blad	7.682	6.523
Telefon	2.400	2.400
Gaver	740	-
Rite støttekred+Danm.samf.	275	375
Generalforsamling, årsmøde, arrangementer	3.088	2.873

Aktiviteter:

Køb af Danmarksmærker	100	500
Udgifter Spejderlejr	10.488	12.096
Udgifter i alt	30.681	30.804

Årets resultat	24	1.209
-----------------------	-----------	--------------

Foreningen Danmark-Letland
Status pr. 31/12-2016

Aktiver:

Girokonto	38.367
Kassebeholdning	<u>2.788</u>

Aktiver i alt **41.155**

Passiver:

Gæld:

NLB Tryk + Porto Partner	4.226	
Forudbetalt Sct. Georgs Gilderne (vandprojekt)	2.938	
Kontingent	1.850	
Event kommiteen - Note 2	8.618	
Gæld i alt		17.632

Egenkapital:

Overført fra sidste år	23.499	
Årets resultat	<u>24</u>	
Egenkapital i alt	<u></u>	<u>23.523</u>

Foreningen Danmark-Letland

Noter til regnskabet 2016

1. Gave

Saldo 1/1-2016	<u>2.000</u>
Ovf. Spejderlejr 2016	<u>(2.000)</u>

2. Event kommiteen

Saldo 1/1-2016	7.608
Indgået i året	6.879
Affholdte udg. Nationaldagsfest	<u>(5.869)</u>
Ny beholdning 31/12-2016	<u>8.618</u>
Pengene tilhører Eventkomiteen der består af repræsentanter for Foreningen Danmark-Letland, Dansk-Lettisk forening, Letlands Ambassade og frivillige herboende letter	<u> </u>

3. Spejderlejr i Letland

Tilskud:		
Sct.Georgs Gilderne, Roskilde	<u> </u>	1.000
Salg af kædesav	<u> </u>	200
Overført gave	<u> </u>	2.000
Sct. Georgs Gilderne	<u> </u>	5.000
Deltagerbetaling, danske deltagere	<u> </u>	<u>2.500</u>
Indtægter i alt	<u> </u>	<u>10.700</u>
Flybilletter + togtransport i Letland	<u> </u>	6.782
Forplejning 5 danske delt.	<u> </u>	1.119
Materialer	<u> </u>	65
Busudflugt for hele lejren	<u> </u>	1.953
Tørklæder	<u> </u>	<u>569</u>
Udgifter i alt	<u> </u>	<u>10.488</u>
Resultat		212

Søborg, den 27/3 2017

Aase Lundbye
Kasserer: Aase Lundbye

Bilagene og bogføringen er stikprøvevis gennemgået og er sammen med beholdningerne fundet til stede og i orden

Søborg, den 27/3 2017

Helen Hansen
Revisor: Helen Hansen

Årsmøde i Østersø NGO Netværket

Østersø NGO Netværket (DANFØ) havde indkaldt til årsmøde i Filipskirken.

Mødet fandt sted den 22. marts. Mange organisationer og flere af vore medlemmer var mødt op og man startede med kaffe og snak mellem hinanden. Derefter bød Jens William Grav, Koordinator for Østersø NGO netværk, velkommen til alle og præsenterede Jens Nytoft Rasmussen, senior rådgiver i Nordisk Ministerråd. Han fortalte om Nordisk Ministerråds arbejde generelt og lidt om deres arbejde i det nordvestlige Rusland efter den nye politiske situation.

Så var der spisepause med sandwich for de der havde bestilt, og derefter gik generalforsamlingen i gang. Der var blandt andet optagelse af 2 nye foreninger: Sociale Entreprenører i Danmark og Foreningen DEO.

Der var stadig intet kontingent NGO-Netværket.

Valget af medlemmer til bestyrelsen forløb stille og roligt uden de store ændringer.

LN

Civic Alliance-Latvia

Civic Alliance-Latvia - et NGO-Center i Riga

<http://nvo.lv/lv/news/page/civic-alliance-latvia-cal-125/>

Dette center (CAL) begyndte sit arbejde i 2004. Vi (Foreningen Danmark-Letland) har gennem årene haft et meget godt samarbejde med denne organisation i forbindelse med Østersø-NGO-Netværket, hvor den er Letlands repræsentant. Vi har også kunnet trække på deres viden i flere sammenhænge, når vi har haft brug for oplysninger om forskellige foreninger og grupperinger. Desuden har vi flere gange kunnet få lederne/medarbejderne (Rasma Pipike, Inta Simanski, Kristine Kronberga, Ilze Berzina) til at komme til Danmark, når der blev ønsket oplægsholdere om udviklingen af civilsamfund og demokrati i Letland til arrangementer og seminarer.

For nogle år siden var vi i den heldige situation, at vi bestyrede brugen af en sum penge til fordel for civilsamfundsudvikling i Letland, og da lederen af CAL Rasma Pipike af økonomiske grunde var ved at måtte opgive den sommers seminar for bestyrelsesmedlemmer i folkelige foreninger om demokratisk ledelse og civilsamfundsudvikling i Letland, kunne vi hjælpe med lidt økonomi og desuden med et indlæg på seminaret, hvor Anita Vizina fortalte lidt om danske foreningstraditioner.

Så det er en organisation, som vi kender, og hvis arbejde vi også kender, og derfor har vi valgt at videregive den henvendelse, som Rasma Pipike har sendt (hun skrev på engelsk, som jeg har oversat). Måske har nogle af vores medlemmer mulighed for at støtte dette centers arbejde, eller måske ideer til hvor de også kunne henvende sig for at få støtte.

Kirsten Gjaldbæk

Brev fra Rasma Pipike, leder af kontoret i Civic Alliance-Latvia:

Kære Demokraten – støt udviklingen af civilsamfundet i Letland

Vi er taknemmelige for samarbejdet og den støtte I har givet os hidtil, men vi vil gerne minde jer om, at der er en mulighed for at donere til fortsat at styrke gennemskuelighed, god forvaltningsskik og borgerinddragelse i Letland ved at støtte den største paraplyorganisation for civilsamfundsorganisationer – Civic Alliance-Latvia.

Vi værdsætter enhver, der støtter, og vi lover, at vi vil fortsætte med at støtte demokratiske værdier i Letland og udenlands, hvilket er vigtigt for vækst og sikkerhed i denne region.

Vores arbejde vist i tal:

50 udtalelser og kommentarer (høringssvar) er indleverede
50 gange er Civic Alliance-Latvias (CAL) ugentlige e-magasin "NESEDI TUMSA", som har omkring 2500 abonnenter, blevet udsendt

100 deltagere årligt til CALs uddannelsesseminarer

170 var med til CSO (civilsamfundsorganisationer)s rådgivnings/vejledningsfortaler

300 udførte rådgivninger om CSO emner

500 besøgende ved arrangementer, organiseret af CAL

1150 uddannede studerende om borgerengagement

CSO fond – CAL har fået gennemført oprettelsen af Lettisk CSO fond/Civilsamfundsorganisationsfond

CAL har aldrig taget imod penge tildelt ved politisk beslutning i Parlamentet

CAL har aldrig modtaget donationer fra statslige sammenlutninger

Enhver CAL fortalerrådgivning er tilvejebragt gennem vor egen ekspertise

CAL arbejder for alle civilsamfundsorganisationers interesser

Donate to support CAL activities! / Donation for at støtte CAL aktiviteter:

Civic Alliance-Latvia

Latvijas Pilsoniskā alianse

Reģ. Nr. 40008087708

Banka: Swedbank, HABALV22

IBAN: LV24HABA0551009349318

<http://www.citizensforeurope.eu/organisation/civic-alliance-latvia>

www.nvo.lv

Fra fejringen af 25 år for de baltiske landes selvstændighed som blev holdt Filipskirken. De to kvinder i midten er repræsentanter fra Civic Alliance-Latvia, det er Kristina Zonberga og Ilze Rukere. De var oplægsholdere ved mødet.

*Foto Hasse Ferrold
Tekst LN*

14:00 Ierašanās, vainagu pišana, bērnu stūrītis un vietas dekorēšana

15.00 Kopenhāģenas Latviešu koris IN CORDE MEO atklāj pasākumu

15.15 Konkursi, mīklas, dziesmas un lustīgi uzvedumi

16.00 Aicinājums pie kopīgā galda (Līdzī jāņem groziņš. Ēdienam jābūt gatavam galdā likšanai), alus*/kvasa glāzes un ugunscura iedegšana

18.00 Sadziedāšanās, jautras spēles mazajiem un lielajiem, dejas, rotaļas un socializēšanās

22.00 Oficiālais pasākuma beigu laiks

Svētku rīcības komiteja aicina Tevi uz Vasaras Saulgriežu ielīgošanas svinībām š.g. 10. Jūnijā 14:00 – 22:00 Brydegården, Loen, Kratvej 9, 2760 Måløv

PIETEIKŠANĀS UN DALĪBAS MAKSA

Veicot priekšapmaksu līdz 7. jūnijam:

DKK 100 no personas

Maksājot uz vietas: DKK 150

Bērniem līdz 12 gadu vecumam: tieši bez maksas

Maksājumu veikt caur MobilePay uz nummuru 50539253, Norādot: Ligo, vārds + uzvārds, nācēju skaits

ATCERIES

- Groziņš kopējam galdam

- Labs garšārvokls, dziedamā balss un ērtas drēbes rotajām

- Pleds ja laiks ir labs un lietussargs ja ne tik labs

- Jaņu zāles vainagu višanai

Dalības maksa sedz: Telpu īri kā arī Latvijas maizes, saldumu, alus, kvasa, vienreizējās lietošanas trauku un citu pasākuma praktiskās izmaksas

*Alus daudzums kas tiek vests no Latvijas ir limitēts un netiks pārdots uz vietas

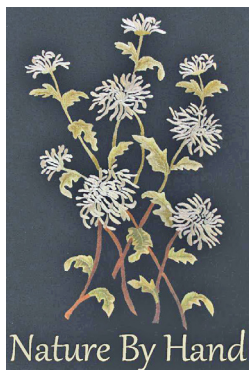
Jūsu svētku rīcības komiteja

Lettisk keramik

Kom og oplev de dygtige lettiske keramikere Viola Anna Birina og Stanislavs Vilums

Gårdbutikken *Nature By Hand* inviterer dig til
Middelaldermarked på Jægerspris Slot
lørdag den 10. juni kl. 10:00 – 16:00.

Vi har nemlig sørget for nogle særlig gæster fra Letland på vores stand - keramikere fra Cukrasāta i Rezekne. De kommer for at have et lille arbejdende værksted på stedet, hvor man får lov til at prøve at lave noget ud af lettisk ler.

Viola Anna Birina og Stanislavs Vilums er kendte lettiske keramikere inden for reduceret keramik. De vandt titlen Årets Familievirksomhed og Årets Kunstnere

2016 i Rēzekne region. Deres værker bliver solgt rundt omkring i Letland og også i udlandet. Stanislavs siger, at man kan finde hans keramik på alle fem kontinenter. Læs mere om dem på www.cukrasata.lv

Den såkaldte reduceret (sort, røget) keramik har ufortjent været glemt i flere århundreder. Men takket være de driftige keramikere fra Letland, som udforsker arkæologiske optegnelser er traditionen genopstået. De har eksperimenteret i mange år og på grundlag af deres viden, har de formået at genoplive denne gamle tradition.

I gamle dage brændte man keramikken i et hul i jorden, men i dag udføres de fleste forbrændingsprocesser i en specielt muret ovn. Produktionsprocessen af keramikken kan kun lade sig gøres i en manuelt styret, grantræsfyret ovn. Produkterne bliver lavet af helt naturligt rødler, formet enten i hånden eller på en fod-drejeskive. Leret indeholder en smule jern, og ved reduktion af ilten, oxiderer jernet og afgiver den sorte farve på leret.

Den endelig farve kommer an på, hvordan ilden opfører sig

under ilt reduktionen og hvordan produkterne ligger i forhold til ilden efter mange timers forbrænding. Da forbrænding er forskellig forskellige steder i ovnen, giver det nuancer i farven på selve keramikken. Det kan være alt fra mørk brun til sort, sort-sølvlig farve. Det er meget svært at lave ensartet ilt reduktion.

De vigtigste af de positive faktorer for dette håndværksfag er:

- * ingen industriel forarbejdning, alt er manuelt arbejde,
- * det er økologisk ren produktion, hvor der til fremstillingen anvendes miljø- og sundhedsmæssig venlige teknologier og materialer,
- * keramikken tåler opvaskemaskine og kan bruges i ovn. Keramikken kan ses som en opfordring til at huske vores rødder, bibeholde traditionerne og dermed også erkende og ære, hvad naturen giver os.

Tag familien med på en tidsrejse til år 1517 og oplev Jægerspris slotsgård på en helt ny måde.

Du vil møde kirkens store reformator Martin Luther og Christian den 2. med sin unge dronning Elisabeth. Du kan gøre et røverkøb hos købmændene (også os) og mærke gabestokken på din egen krop.

Der vil være musik, middelalderlege, bueskydning og du vil kunne klappe store og små dyr, skære i træ hos træskæren og købe afladsbreve og meget mere.

Café Danner sælger i dagens anledning rustik middelaldermad til sultne maver, og inde på selve slottet kan du besøge årets særudstilling, som fortæller om reformationen i Danmark. Læs mere på www.visitfrederikssund.dk

Viola, Stanislavs og jeg glæder os til at byde dig velkommen!

Anda Dyrland-Parbst

P.S. Få 15 % rabat ved køb af keramikken - husk at fortælle mig, at du læste om os i foreningens blad.

Litterær Riga-antologi

Jeg har nyligt læst en bog, der er kommet på tysk: EUROPA ERLESEN RIGA, udgivet af Albert Caspari. (han er aktiv i organisationen INFOBALT i Bremen, som vi kender fra NGO-Netværket i Tyskland før i tiden og som vi i øvrigt har fået mange relevante informationer fra). Det er 63 små uddrag af litteratur, der beskriver/foregår i Riga, teksterne er skrevet mellem 1750 og ca 2010.

<https://www.wieser-verlag.com/buch/riga/>

Teksterne er alle på et eller andet tidspunkt blevet oversat til tysk, de fleste af dem fra lettisk, enkelte fra russisk. Der er i Tyskland selvfølgelig, alene p.g.a. befolkningens størrelse, et større kundegrundlag for at få baltiske tekster oversat, men også rent befolkningsmæssigt er der mange, der har interesse for baltisk litteratur. Indtil 1920 var størstedelen af jorden i Estland og Letland under balttyske godsejeres herredømme, og de talte ikke landets sprog, og helst heller ikke zardømmets sprog, men netop "balt-tysk". I slutningen af 1930 drog de, der ikke allerede havde forladt landene, efter at de omkring 1920 havde mistet noget af deres overherredømme efter selvstændigheden, afsted "heim ins Reich". De og deres efterkommere, der lever i Tyskland i dag, følger gerne med i, hvad der er skrevet og udgivet, også i ældre tider, men det skal jo findes på tysk! Den næste store folkestrøm fra Baltikum til Tyskland kom, efterhånden som Sovjettropperne rykkede frem i 2. Verdenskrig, det var en blanding af de sidste balttyskere og egentlige baltere med baltisk modersmål. I mange tilfælde kom de til at bo nogenlunde regionalt samlet og kunne oprette baltiske skoler og gymnasier, så deres børn stadig kunne modersmålet, ved siden af at de blev tysksprogede, men for børn og børnebørn er det lettere i dag at læse lettisk litteratur i tysk oversættelse, end at læse på originalsproget. Og så er der den sidste "bølge", arbejdstagere, som efter 1991 og især efter EU-opta-

gelsen er draget vestpå for at tjene en bedre løn. De behøver nok ikke litteratur i tysk oversættelse, men hvis de familiemæssigt bliver hængende, så bliver deres børn jo også tysktalende.

Alt dette for at prøve at forstå, hvorfor en sådan Riga-antologi kan komme på markedet!

Jeg vil give et par eksempler på tekster, som for mig blev hængende, efter at jeg havde læst mange af uddragene: I 1950 blev der hos Mosfilm indspillet en film: Rainis, og i et manuskript beskrives en scene fra tiden lige efter 1900, hvor der på Teknisk Universitet i Riga er et stort debatmøde mellem Professorer, konservative studenter og moderne/oprørske studenter. Det handler om en artikel i en avis, hvor der har været en næsten paradisisk beskrivelse af bøndernes vilkår. Rainis har i en protest mod artiklen talt om, at folket træller under et tredobbelt åg. Rainis er ikke selv tilstede, men Plekschan svarer i hans sted: "Ja det er et trefoldigt åg: De tyske baroner, det zaristiske kejserdømme og vores lettiske Bourgeoisie (Borgerskab)".

Dette tekstudsnit er lidt længere, men lige præcis denne sætning siger mere end mange sider om, hvordan situationen var før Letland efter 1. Verdenskrig blev selvstændigt. Eller uddraget om pigen Bille, skrevet af Vizma Bellsevisa, 1996 "Bille dzivo talak". Her følger vi en lille pige (måske 8-9 år), mens hun går rundt i krigshærget Riga (2.verdenskrig) og tænker på, at soldaterne sidste år talte russisk, og deres stemmer lød, som om de undskyldte, men de soldater, der er der nu, taler tysk, med skarpe stemmer og med støvler, der siger tydeligt "Klack" som tænderne på vrede hunde! Men ind i mellem er de så venlige og siger: "hübsches Mädchen" og giver en chokolade og kan finde på at klappe en, mens man kan se det dødningehoved, der sidder i panden på deres hovedbeklædning. Og hun fortsætter tankerne om, at sidste år ville de andre børn ikke lege med de piger, hvis far var i den uniform, som soldaterne den gang havde, og nu overvejer hun, hvem der vil lege med hende, når hendes far er i den uniform, som de nuværende soldater har? Og

Og den sidste lille tekst, som jeg vender tilbage til efter læsningen er af Janis Jaunsudrabin,(1877-1962) fra hans ”Es stastu savai sievai”, oversat til tysk i 2006 til ”Ich erzähle meiner Frau. Von der Flucht aus Lettland und dem Exil in Westfalen”. Han fortæller i bogens lille udsnit om, hvordan han og hans kone er taget fra landet ind til Riga, foran de ”bolsjevistiske horder”, og i Riga opdager han

Wieser

RIGAUEUROPAERLIRIGASENEUROPAERIGACERISENIGAEU
OPRIGAERAEI ESENIRIGAEU
ROPAERLIRIGA
RIGASENEUR

RIGA

OPAEERLESRIGAEENERIGAE
UURRIGAOPAEERLESENEURO
PAERLERISERIGAEUURRIGA
RIGAOPAEERLESENERIGAEU
PAERLERIGASENEURIGAEU
OPRIGAEERLESSEICAEENIGAEU
OPAEERLIRIGASENEURIGAEU
RIGAROPAEERLIRIGASENE
UURRIGAPARIGAEERLESENERIG
RIGAUROPAERRIGAELESEN
EUROPIGAEERLESENEUR
RIGAOPAEERLE EUROPA
ERLESEN

og i Riga opdager han venner eller bekendte fra den gamle tante, kuffertyer og pakkenel-bliver han genkendt og at han skal skynde sig hvor han måske kan få sidste tyske skib, der de Riga! Han har både i lommen, får stemp-tilbage, for at få pak-

ket bagagen om, så den ikke vejer mere end det tilladte og alligevel indeholder væsentlige ting (værdifuldt sølvbestik, og mad, f.eks. kæmpekrukke honning!) Tanten får med snaps byttet sig til at låne viceværtens trillebør, så de kan komme ned til damperen, hvor der allerede er trængsel, og afsnittet slutter så med deres iagttagelse af en af de medrejsende: en midaldrende kvinde, som udover madkurven kun havde en ting med sig: en Singer-Symaskine! Og hans kone siger så: "Hun kommer ikke til at sulte ihjel!"

Kirsten Gjaldbæk

Lettisk Institut Nyheder

Letland begyndte officielt fejringen af sit 100 års jubilæum 4. maj 2017

I 2018 fejrer Letland at det er hundrede år siden det blev en selvstændig stat. Med festligheder i Letland og over hele verden i perioden 2017-2021 vil Letland præsentere det bedste, det har at byde på inden for kultur, livsstil og innovation.

Symbolsk dato

4. maj, er blevet valgt som Jubilæets startdato på grund af dets historiske betydning. I 1917 besluttede Latgale folkeforsamlingen at den etnokulturelle region Latgale skulle forenes med Kurzeme og Vidzeme på en fælles vej til en uafhængig stat. Denne begivenhed blev et vendepunkt i historien mod Letlands statsskab.

Tilfældigvis stemte Det Højeste Råd for Det Lettiske SSR den 4. maj 1990 for genskabelsen af Letlands suverænitet ved at vedtage erklæringen om genoprettelse af uafhængigheden og dermed bryde med sovjetstyret. Ligesom i 1918, da Letland blev en selvstændig stat på demokratisk vis, genskabte Letland i 1990 sin uafhængighed demokratisk.

For at starte jubilæet er letterne blevet opfordret til følgende aktiviteter:

- læg en hvid dug på et bord hjemme eller på arbejde til ære for frihed og Letland;
- ær traditionerne i det lettiske køkken - bag en hytte-ost og en rosintærte og andre lettiske kulinariske specialiteter til dine gæster.

- tilbring tid sammen med dine elskede - tal, syng, dans, se en lettisk film, læs lidt lettisk poesi;
- jog, gå eller kør en tur, **der ligner Letlands geografiske form** - hvor som helst i verden, i maj eller når som helst i løbet af jubilæet.

Jubilæumsegetræer og hvid dug festen

4. maj fejrede man starten på festlighederne overalt i landet. Sammen ville man "omfavne Letland" ved at plante hundreder af egetræer langs Letlands ydre grænse, som symbol for grundlaget for Letlands styrke i de næste 100 år. Bagefter fortsatte festlighederne med den nye fjerde maj tradition med den hvide dug. Tanken er at samle familie, venner, naboer og lokalsamfund rundt om et hvidt dækket bord, idet man priser sammenhold og levevis i et frit land. Enhver, overalt i verden kan deltage i og have deres helt egen hvid dug fejring.

Jog Letland i verden!

Som forberedelse til Letlands jubilæum samarbejder Latvian Institute med VSK Noskrien løbegruppen om at invitere

alle letter og enhver ven af Letland til at deltage i en patriotisk sport: Jog Letland i verden! Du kan jogge, du kan gå, du kan cykle eller endda svømme. Marker blot din rute på din yndlings sport app og brug hashtag #izskrien-Latviju. Brug en af vores

ruter eller sammensæt din egen. Del det med venner, familiemedlemmer og naboer. Lad os alle jogge Letland i verden sammen!

Find evt. de ruter som allerede er etableret.

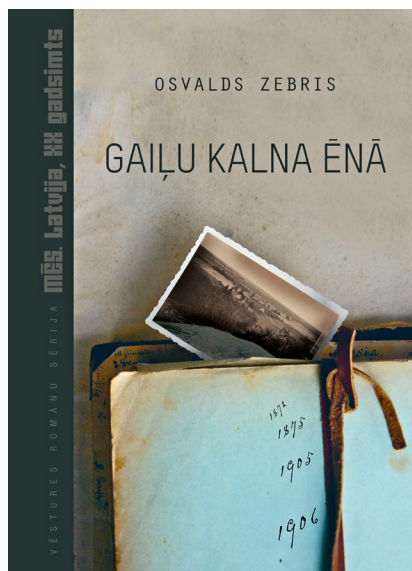
Osvalds Zebris

Letlands forfatter Osvalds Zebris er blandt 12 vindere af 2017-udgaven af Den Europæiske Unions Litteraturpris. 12 nye forfattere fra hele Europa er blevet valgt som vindere af Den Europæiske Unions Litteraturpris (EUPL), og blandt dem er den lettiske forfatter Osvalds Zebris med "Gaiļu kalna ēnā" (I Shadow of Rooster Hill). (Ikke udgivet på dansk)

EUPL udvælger ekstraordinære, kommende litterære talenter i hele Europa. Det fremhæver rigdommen i nutidig europæisk litteratur og kaster lys over Europas rige kulturelle og sproglige arv.

Osvalds Zebris er født i 1975, er lettisk forfatter og journalist med en mastergrad i økonomi. Zebris har arbejdet i PR og kommunikation, og som redaktør for forskellige aviser og blade. Han er også forfatter til tre romaner. Zebris' første bog, en samling korte novel-

ler med titlen Brīvība tīklos, gjorde ham straks populær blandt læsere og gav ham en lettisk litteraturpris i 2010. Gaiļu kalna ēnā (I Shadow of Rooster Hill, nomineret til den lettiske litteraturpris i 2015) var en historisk roman med fokus på de lettiske oplevelser i 1905 i det russiske imperium. Romanen Koka Nama ļaudis fortæller historien om et mærkeligt træhus i et af Rigas ældste kvarterer. Træhuset påvirker de mennesker, der lever i det og giver anledning til forskellige mysterier.

Kort resume af Gaiļu kalna ēnā (I Shadow of Rooster Hill), 2014

Det er 1905 i Riga - den russiske tsar mister langsomt magten over sit enorme imperium, og byen bliver rystet af arbejderoprør, vold og pogromer. Der er revolution i luften. Slagsmål bror mod bror, kaos tvinger folk til at vælge side. Midt i denne omvæltning bliver en tidligere skolelærer involveret i revolutionen, men indser snart, at krigen vil kræve meget mere, end han er villig til at give. Det følgende år optager en dramatisk kidnapning af tre børn Rigas politi. Hvem gjorde det? Hvad var deres motiv? Svaret vil ødelægge to familiers liv, da de kæmper for at forstå, hvem der er skyldig i en revolution, hvor alle sider er ofre. Osvalds Zebris væver en stærk historie om et lands ønske om at blive fri på baggrund af 1905-revolutionen i det tsaristiske Rusland, en begivenhed, der skabte nogle af de mest dramatiske begivenheder i det 20. århundrede.

Den ultimative lettiske guide til ægmesterskabet

I det seneste nummer af LI nyhederne er der også vejledning til æggefärvning og selv om vi er ovre påsken kan det måske alligevel være interessant for nogle at høre om de kreative metoder. Så jeg lader teksten stå som den var skrevet før påske:

”Der er bare et par dage indtil påske, og vi håber, at du er forberedt. Du har i hvert fald i de sidste seks måneder flittigt samlet løgskæl. I mindst en uge har du søgt efter de hvide æg. Og i mindst tre dage har du forsøgt at huske hvor du har sat den største gryde du har. Ja, det er ægfarvnings-tid. Og for at sikre, at du ikke er gået glip af noget, giver vi dig den ultimative lettiske guide til ægmesterskabet.”

<https://www.facebook.com/IfYouLikeLatviaLatviaLikesYou/posts/1870176156333217>

Colours

Bestyrelsen

	Kirsten Gjaldbæk Kongstedvej 12 2700 Brønshøj Formand	tlf. 3871 1825 kirsten.gjaldbaek@gmail.com
	Niels Bendix Knudsen Lille Havelsevej 86 3310 Ølsted Bestyrelsesmedlem	mobil 40312345 nbendix@mail.dk
	Aase Lundbye Gustav Esmanns Allé 6 2860 Søborg Kasserer	mobil 2532 0470 aaselundbye@gmail.com
	Lis Nielsen Rosenlundsvej 8 3650 Ølstykke Redaktør	mobil 23444179 lis.hazel.nielsen@skolekom.dk
	Anita Vizina Nielsen Lyngborghave 32 2.TV 3460 Birkerød Næstformand	dk. tlf. 4031 4959 jvizinanielsen@newmail.dk lettisk tlf. 371 29326966 anitaviz@inbox.lv
	Anda Dyrlund-Parbst Horserød byvej 3 3000 Helsingør Webmaster	tlf. 2016 0963 anda.zarane@gmail.com
	Peter Fjerring Frederik VI's Allé 6, 1th 2000 Frederiksberg Bestyrelsesmedlem	mobil 2025 1783 peterfjerring@hotmail.com
	Holger Pyndt Anne Mette Johannsen suppleanter	HEP@kl.dk amj2002@ofir.dk

Foreningen....

Foreningen Danmark-Letlands medlemsblad udsendes til alle medlemmer.

Indlæg og udklip er meget velkomne og sendes til redaktør Lis Nielsen (lis.hazel.nielsen@skolekom.dk). Vi kan ikke love at bringe alle indlæg, ligesom vi forbeholder os ret til at redigere i det indsendte. Vi ser gerne at artikler på engelsk eller lettisk er oversat når vi modtager dem.

Foreningen Danmark-Letland er stiftet i august 1992 i København af en kreds af private personer med interesse for Letland.

Formålet med foreningen er:

På alle måder at styrke og udvikle venskab mellem det lettiske og danske folk, samt oplyse om Letland.

Som medlem af foreningen kan optages enkeltpersoner, husstande, foreninger, virksomheder, kommuner, menigheder, organisationer mv. med interesse for dansk-lettiske relationer.

Foreningen er landsdækkende. De fleste arrangementer finder sted i Københavnsområdet, men der opfordres til lokalt arbejde også andre steder i landet. Hos Fremad Rejser, Vesterbrogade 37, 1620 København V tlf.: 33 22 04 04, får medlemmer af Foreningen Danmark-Letland rabat på rejser til Letland.

Indmeldelse i Foreningen Danmark-Letland sker ved henvendelse/indbetaling til kasserer Aase Lundbye.

Foreningens girokonto er: 07 736 54.

Bankoverførsel via netbank sker til:

Danske Bank, reg. 1551, konto 000 0773 654

Årskontingent:

Enkeltpersoner	250 kr.
Husstande	350 kr.
Unge under 26 og pensionister	175 kr.
Organisationer m.m.	550 kr.

Nyttige adresser

Letlands Ambassade i Danmark,

Rosbæksvej 17, 2100 København Ø

Tlf. 3927 6000

embassy.denmark@mfa.gov.lv

www.am.gov.lv/copenhagen

Ambassadør: Kaspars Ozoliņš

Ambassadørens sekretær Kristine Tolokonnikova

Tredje sekretær: Linda Kucina

House Manager: Kaspars Judzis

Den Danske Ambassade i Letland,

Pils iela 11, Lv-1863 Riga, Latvia

Tlf. +371 6722 6210

rixamb@um.dk, www.ambriga.um.dk/da

Ambassadør: Hans Brask

hanbra@um.dk

Konsul/Attaché:

+371 6722 6210 ext. 16 /mob. +371 2612 1002

Det Danske Kulturinstitut i Riga,

Mūkusalas iela 3, Riga, LV-1423, Letland

Tlf.+371 728 99 94

Tlf.+371 728 82 21

[mailto: dkl@dkl.lv](mailto:dkl@dkl.lv)

Leder: Simon Drewsen Holmberg.

Det Danske Kulturinstitut i København

Vartov, Farvergade 27 L, 2. sal, 1463 Kbh K

Leder Michael Mørch.

Foreningens hjemmeside: www.danmark-letland.dk

Webmaster: Anda Dyrlund-Parbst

Kode til at se seneste numre af bladet: [vairalat](#)

KALENDER for 2017

10. juni kl. 14-22 Jani Fest, Brydegården, Loen, Kratvej 9, 2760 Måløv (samme sted som sidste år) Tag madkurv med. Program på let-tisk inde i bladet. Kontakt: anitensis@hotmail.com
- 14.juni kl. 16:00 Mindehøjtideligheden ved Monumentet på Vestre Kirkegård.
Vestre Kirkegårds Alle 15, Kbh.
15. juni kl. 19.00 Danmarks-samfundets højtid i Holmens Kirke og efterfølgende faneoptog kl. 20.30 til Livgardens Kaserne, Rosenborg Slot
23. aug. kl. 17.00 I anledning af foreningens 25 års jubilæum inviterer vi til en reception på Letlands Ambassade, København for medlemmer og venner, med lidt musik, et glas og samvær.
Vi udsender indbydelser senere med nøjagtig information om tilmelding.
16. -23 juli Europæisk Kor konkurrence i Riga:
[<http://www.interkultur.com/events/european-choir-games/riga-2017/>]
<http://www.interkultur.com/events/european-choir-games/riga-2017/9>.
- 9.-10.sep. 14.00 Koklefestival i samarbejde med CPH World Music Festival. Musikere og sangere fra Finland, Litauen, Letland, Hviderusland, Rusland mødes på Amager Kulturpunkt, Øresundsvej 6 KBH.

En smuk buket ærteblomster fra en nabo i Letland.